

POWADZIĆ SIĘ (32) *vb pf*

się (20), się (12).

o jasne; -a- (29), -ã- (3); -ã- *Mącz*; -a- : -ã- *BielKron* (9:1), *SkarJedn* (3:1).

inf powadzić się (3). $\diamond$ *fut* 3 *sg* powadzi się (3). $\diamond$ 3 *pl* powadzą się (5). $\diamond$ *praet* 3 *sg* *m* powadził się (4). *f* powadziła się (1). *n* powadziło się (1). $\diamond$ 3 *pl* *m* *pers* powadzili się (7). *m an* powadzili się [cum *N pl*: ktorzy, tj. psy] (1). *subst* powadziły się (2). $\diamond$ *con* 3 *pl* *m* *pers* by się powadzili (2). $\diamond$ *part praet act* powadziwszy się (3).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde także XVII w.*

1. *Pokłócić się, wejść w konflikt z kimś* (30) : Iuno páni bogáľtwá/ páńľtwá ym dáruie. Pállás páni wľfech náuk/ mądroľciá ľíáfuie. [...] A żadnemu tych dárow/ ľpoľem niedáwáią. A to prze tę przytzyne/ że sie powádzily. Gdy przed pięknym Párisen [!] ná rozľátku byľy. *KlerWes* A2; powádzili sie oni zdrayce ľami/ y wydaľ ieden drugiego/ obu obieľzono. *BielKron* 257, 44v, 102v; *KochZg* A2v; In contentionem aut discrimen venire, Powadzić sie. *Mącz* 49b; Bo bráćia w iednym domu ácz do zátrzymánia zgody/ máią wiele ľpoľecznych rzeczy/ ktore ich miľość wiázá: [...] wľzakze ielli iednego oycá [...] mieć nie będá; přetko ľię v ľtoľu powádzá/ y potráwy popľuiá *SkarJedn* 59.

powadzić się około czego (1): Themu [aby byľ przywrócon *Borzywoj*] drudzy byli ná odpor/ áz sie ľtrony około tey ľprawy powádzily/ tám ľobie doľekli *BielKron* 322.

powadzić się o co (1): Grzegorz pierwľzy iáko ľię powádzil o papieľthwo z Ianem Konľtántynopolľkim. *KrowObr* Rr3v; A w tym czáľu powadziła sie Medea w Kolchis z oycem ľwoim Oetá o to okrucieńľtwo ktore nád gośćmi czynil *BielKron* 54, 182, 321; [Scorillo] kazaľ przywieść przed obliczność wľzyľtkich/ dwu ľfu/ á rzucić kość miedzy nie z miľsem/ ktorzy sie powádzili o onę kość *BielSpr* 39v; *CzahTr* D4v; Nie z ľľugá o twá krzywdę/ ľnadź by téz y z królem Przyľzľo mi sie powádzil/ niebiľbym mu czoľem. *GosľCast* 65.

powadzić się z kim (15): Item zeznaľ yľch wľzyeprczu Valenthego Ribithwa ľnym ľziá na Rynku powadzywľfi, za lep vchwiczil *LibMal* 1543/77, 1543/72v; *KrowObr* Rr3v; A w ten czas sie powádzili Węgrzy s Polaki/ gdzye Száfrániec ránion w twarz. *BielKron* 377v; Swidrygaľ brát krolewľki [...] wćiekľ do Prus/ á drugi bráth Skirgel z Wituľtem sie powádzil. *BielKron* 382v, 54, 182, 208, 321; PAtrzże zálie mieyľckich żon/ pátrzá ľwego ľtrychu: Gdy sie z mężem powádzá/ gdzie rádzá poćichu. *BielSat* D2v, C4; Powádzili ľię Grekowie z Lácinniki/ bráćia iednego Oycá Chryľtuľa/ y iedney Mátki Kośćioľá S. *SkarJedn* 334; *BielRozm* 22; *GosľCast* 65; [czyli wy to Miniľtrowie rozumieć/ że iuż káždy Ewáγγελikiem iest/ kto ľię z księdzem ktorym powádzil? *ŁaszczOkulary* F4 (*Linde s.v. powadzić*)]. Cf *Zwrot*.

W przeciwstawieniach: »powadzić się ... zgodzić (a. zgadzać się) (2), porównać« (3): Dwá ľię plebani powádzá/ ieden ie Biľkup porowna *SkarJedn* 60; Gdy ľię v Kátholikow bráćia powádzá/ wnetze ľię zgádzáć muľzá. *SkarKazSej* 684a, 674a.

Zwrot: »powadzić się sami z sobą, miedzy sobą« [*szyk zmienny*] (1:1): RZymiánie miedzy ľobá gdy sie powádzili/ Dakowie sie zebráli/ by ná nie wľkoczyli. *RejZwierz* 28v; Bo ći Krolowie powádziwľzy ľię ľami z ľobá [*Digľadiando gladiati sunt reges*]/ pomordowáli ľię ľpoľu *BibRadz* 4.Reg 3/23.

Szereg: »powadzić się i w swary zaść« (1): Powądzić fię/ y w fwary zaść bráćiey/ rzecz ieft ludzka y przygodna *SkarJedn* 334.

2. Rozzłościć się, rozgniewać się (2) :

W porównaniu (1): Sam wodz [ptaków] nos częfto oŃrzy/ Ńkrzydeł pomuŃkuie/ Nog popráwia/ do gárdłá bić fię nágotuie. WłaŃnie iáko chłop ná wŃi kiedy fię powádzi *KmitaSpit* B4.

Przen: W antropomorfizowanym opisie gry w szachy (1) : Potym fię ćicho z obu Ńtron Ńkaradáli/ To Ńtąd/ to z owąd na fię przymierzáli. Aż iednym rázem czarny fię powádził/ Co fię był naprzod przed inŃze wyŃdził. Bialego pieŃzká wnet gárdłá pozbáwił/ A Ńam ná iego mieyŃcu fię záŃtáwił. *KochSz* B.

Synonim: 2. rozgniewać się.

Formacje współrdzenne cf WADZIĆ.

MN